

**kinder
ombudsman**

het beste besluit:
geef kinderen invloed

Retouradres: Postbus 93122, 2509 AC Den Haag

Gemeente Vlieland
T.a.v. Burgemeester, de heer M. Schrier
Per e-mail: bestuurssecretariaat@vlieland.nl

Betreft: Jeugdbeleid Vlieland

Geachte heer Schrier,

Via voormalig wethouder mevrouw Vellinga – Beemsterboer bereikte mij het verzoek om te reageren op het programma Jeugd van de gemeente Vlieland. Dit naar aanleiding van mijn bezoek aan Vlieland en de gesprekken die ik heb gevoerd met de kinderen van het eiland. Mijn bevindingen heb ik zowel tijdens de 5 mei lezing die ik in 2024 op Vlieland hield gedeeld, als op 8 oktober 2025 tijdens de Rede van Fryslân.

Als Kinderombudsman is het mijn taak erop toe te zien dat de rechten van kinderen in Nederland worden nageleefd. Zo ook op Vlieland. Graag geef ik via deze brief daarom gehoor aan het verzoek.

Ik heb het jeugdbeleid met veel belangstelling gelezen en wil vooropstellen dat er al een mooi jeugdbeleid ligt. De insteek ervan, namelijk dat ieder kind veilig en goed moet kunnen opgroeien op Vlieland, is prachtig en kan ik alleen maar onderschrijven. Wanneer ik het jeugdbeleid vanuit kinderrechtenperspectief bekijk, heb ik nog wel een aantal aandachtspunten. Deze licht ik hieronder toe:

1. Concretiseer de doelen

Het is niet duidelijk wat de verschillende doelen per thema zijn; er wordt expliciet ingegaan op uitdagingen en actiepunten maar het is onvoldoende duidelijk wat er uiteindelijk per thema bereikt moet worden. Het zou goed zijn om dit te concretiseren in het licht van de ontwikkeling en het welzijn van kinderen. Daarbij moet ook antwoord worden gegeven op de vraag hoe de verschillende themadoelen met elkaar samenhangen en bijdragen aan het algehele doel. Wordt het doel uiteindelijk bereikt als alle actiepunten zijn uitgevoerd? Op welke manier wordt de situatie van kinderen op Vlieland dan verbeterd?

2. Doe een kinderrechtentoets

Het is belangrijk dat er een kinderrechtentoets wordt gedaan op het programma jeugd om ervoor te zorgen dat kinderrechten daadwerkelijk voorop staan in het beleid en de verdere uitwerking ervan.

Pagina 1/5

Datum

20 november 2025

Onderwerp

Jeugdbeleid Vlieland

Ons nummer

2371083

Contactpersoon

[REDACTED]
[REDACTED]

Kinderombudsman

Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

T 070 356 35 63
info@kinderombudsman.nl
www.kinderombudsman.nl

*De Kinderombudsman
is onderdeel van de
Nationale ombudsman*

De Kinderombudsman heeft een instrument ontwikkeld – de [kinderrechtentoets](#) – dat hierbij kan helpen. Met de Kinderrechtentoets worden de belangen van de kinderen in kaart gebracht. Volgens het Kinderrechtencomité – dat toezicht houdt op de naleving van het Kinderrechtenverdrag - moet er bij het vaststellen van het belang van het kind in ieder geval worden gekeken naar wat wetgeving en beleid betekent voor de identiteit, kwetsbaarheid, gezondheid, het onderwijs, de relatie met ouders en andere belangrijke personen en de veiligheid van het kind. Daarnaast is het praten met de kinderen zelf cruciaal en dient er gekeken te worden of er groepen kinderen zijn voor wie wetgeving en beleid mogelijk extra slecht uit kan pakken.

Pagina 2/5

Ons nummer

2371083

Wanneer de belangen van de kinderen in kaart zijn gebracht, moeten ze vervolgens worden afgewogen tegen andere belangen, zoals economische of maatschappelijke. Bij deze belangenafweging dient het belang van de kinderen altijd voorop te staan.

Ten aanzien van het programma jeugd van Vlieland betekent dit dat er gekeken moet worden naar wat dit programma voor kinderen in het algemeen betekent. Welke kinderen wonen er op Vlieland en wat zijn hun behoeften ten aanzien van de verschillende elementen? Ook moet er gekeken worden of er kinderen zijn die extra geraakt worden door dit voorstel, en of de plannen daarom moeten worden bijgesteld.

Kijkend naar het programma jeugd valt dan het volgende op:

- **De identiteit van het kind**

Kinderen vormen geen homogene groep; bij het beoordelen van hun belangen moet dus rekening worden gehouden met hun verscheidenheid. Het gaat dan om zaken als nationaliteit, cultuur en seksuele oriëntatie. Aan het element identiteit wordt onvoldoende aandacht besteed in het programma jeugd. Het is echter belangrijk om te identificeren wie de kinderen van Vlieland zijn. Kinderen van Vlieland zijn eilandkinderen, maar binnen die identiteit is er sprake van verscheidenheid. Komen de kinderen bijvoorbeeld van het eiland zelf, van de wal of hebben ze een andere nationaliteit dan de Nederlandse? Worden bepaalde groepen kinderen extra geraakt door voorstellen uit het programma jeugd en hoe wordt daar dan rekening mee gehouden?

- **De mening van het kind**

In artikel 12 van het Kinderrechtenverdrag staat dat kinderen het recht hebben om hun mening te uiten bij alle besluiten die gevolgen voor hen hebben. Zij moeten invloed kunnen uitoefenen op het vaststellen van hun belangen. Het is niet duidelijk hoe kinderen zijn betrokken bij het opstellen van het programma jeugd.

Ook wordt niet omschreven hoe zij worden betrokken bij de verdere uitwerking ervan en wat zij nodig hebben bij de uitvoering. Het is belangrijk om een kindvriendelijke vertaling van het programma jeugd te maken en daarover met kinderen in gesprek te gaan.

Pagina 3/5

Ons nummer

2371083

Volgens het Kinderrechtencomité is er geen minimum leeftijdsgrens om kinderen te betrekken omdat dit afhankelijk is van de capaciteiten van het individuele kind. Ik geef graag mee dat, daar waar het gaat om kinderen die niet de capaciteit hebben om zich uit te drukken (bijvoorbeeld hele jonge kinderen), ouders of verzorgers geraadpleegd moeten worden om het perspectief van dat kind toe te lichten.

Wanneer daar aanleiding voor is, dient het programma te worden aangepast op basis van wat kinderen en jongeren aangeven.

- **Behoud van de gezinsomgeving**

Het recht van het kind op een gezinsleven wordt door het Kinderrechtenverdrag beschermd (artikel 16). Het begrip "gezin" moet ruim worden opgevat. Het gaat bijvoorbeeld ook om contact met de leden van een gemeenschap – zoals de gemeenschap op Vlieland - waar het kind toe behoort. Op Vlieland hoorden we van veel kinderen dat ouders soms een groot deel van de week op de wal wonen. En kinderen moeten soms van het eiland af om naar school te gaan. Wat betekent dit voor het behoud van hun gezinsomgeving en wat hebben deze kinderen nodig?

- **Zorg, bescherming en veiligheid**

Kinderen moeten worden beschermd tegen fysiek en mentaal geweld. Ook dienen zij voldoende stabiliteit in hun leven te ervaren. Ik zie dat (sociale) veiligheid een centraal thema is in het programma jeugd en vind het mooi dat expliciet wordt benoemd dat veiligheid een basisvoorwaarde is voor ontwikkeling. Onlangs publiceerde de Kinderombudsman het rapport "*Niemand hielp mij*". In dit rapport staan de belangrijkste inzichten over wat kinderen die met (fysiek en verbaal) geweld thuis opgroeien mij in de afgelopen vijf jaar zelf hebben verteld. Opvallend is dat ruim 80% van de kinderen die opgroeien met ruzie en geweld, aangeeft geen professionele hulp te ontvangen.

In het programma jeugd wordt bij het thema veiligheid onder andere aandacht besteed aan de rol van de school in relatie tot pesten. Het is echter belangrijk om dit breder te trekken en op school aandacht te besteden aan wat een gezonde opvoeding, kindermishandeling en huiselijk geweld is. Maak deze onderwerpen op school bespreekbaar. Leer kinderen woorden te geven aan wat er gebeurt en hoe ze zich op andere manieren hierover kunnen uiten.

- **Kwetsbaarheid van het kind**

Bij het vaststellen van de belangen van kinderen, moet rekening gehouden worden met de kwetsbare situatie waarin zij zich (mogelijk) bevinden. Het kind kan bijvoorbeeld een beperking hebben, tot een minderheidsgroep behoren, een vluchteling of asielzoeker zijn, het slachtoffer van mishandeling of op de straat leven. Het programma jeugd besteedt hier nog onvoldoende aandacht aan. De kwetsbaarheden van de kinderen op Vlieland worden niet omschreven en er wordt niet uitgelegd hoe hiermee wordt omgegaan.

- **Het recht op gezondheid**

Het recht van het kind op gezondheid (artikel 24 IVRK) en zijn gezondheidstoestand staan centraal bij het beoordelen van de belangen van het kind. Wat betreft de gezondheid van adolescenten heeft het Kinderrechtencomité bijvoorbeeld verklaard dat het belangrijk is dat zij toegang hebben tot adequate informatie zodat zij de juiste keuzes kunnen maken voor hun gezondheid. Hieronder valt informatie over het gebruik en misbruik van tabak, alcohol en andere middelen en over een gezond voedingspatroon. Het programma jeugd besteedt uitgebreid aandacht aan het thema gezondheid en het is goed dat wordt benoemd dat gezondheid gaat om fysiek, mentaal en sociaal welbevinden. Wel zou er nog meer aandacht kunnen worden besteed aan sport. De kinderen van Vlieland vertelden mij namelijk veel behoefte te hebben aan meer sportfaciliteiten. Ook vinden zij het belangrijk dat sporten die eenmaal zijn gestart doorgang vinden. Nu zijn bepaalde sporten er vaak maar tijdelijk.

- **Het recht op onderwijs**

Ieder kind heeft recht op onderwijs van goede kwaliteit dat aansluit bij de capaciteiten. Het valt op dat onderwijs in het programma jeugd wordt geformuleerd als uitdaging: *"de uitdaging is om op Vlieland een onderwijsklimaat te behouden waarin ieder kind zich naar eigen vermogen kan ontwikkelen – met gelijke kansen, passende ondersteuning en toekomstperspectief."* Het is niet duidelijk hoe dit doel wordt bereikt en ook vraag ik mij af of er op dit moment wel sprake is van een onderwijsklimaat waarin ieder kind zich naar eigen vermogen kan ontwikkelen. Zoals in het programma ook wordt aangegeven, zijn er beperkte opleidingsmogelijkheden op het eiland en is het onderwijsaanbod voor oudere jeugd minder divers. Het verdient aanbeveling om in het programma jeugd nader uit te werken op welke manier de acties bijdragen aan het verbeteren van de toegankelijkheid van het onderwijs voor kinderen op Vlieland.

Ik hoop dat mijn brief u helpt om het programma jeugd verder uit te werken en nog meer in lijn met het kinderrechtenverdrag te brengen.

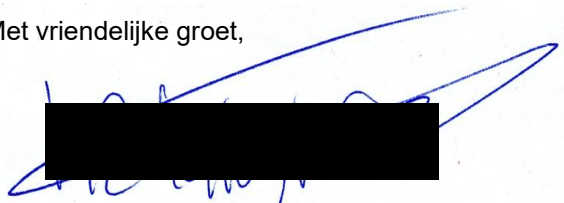
Pagina 5/5

Ons nummer
2371083

Heeft u nog vragen?

Indien u naar aanleiding van deze brief nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met [REDACTED].

Met vriendelijke groet,

Margrite Kalverboer
Kinderombudsvrouw